Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2026. gada 16. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesiskums – Tiesnešu neatkarība – LES 19. panta 1. punkta otrā daļa – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants – Valsts tiesiskais regulējums, kas ļauj pārbaudīt *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) amatā esošā tiesneša neatkarības un objektivitātes prasību ievērošanu – Tāda iztiesāšanas sastāva izveide, kuram jāpārbauda šo prasību ievērošana – Šāda sastāva locekļa iecelšanas apstākļu neatbilstība – No šīs neatbilstības izrietošas sekas – Objektivitāte – Savienības tiesību pārākums

Lietā C-748/23 [*Gekus*] [i]

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) iesniegusi ar 2023. gada 20. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 6. decembrī, tiesvedībā

C. Limited

pret

M. S.,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] (referents), Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda ceturtās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši M. Kondinanci [*M. Condinanzi*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] un R. Frendo [*R. Frendo*],

ģenerāladvokāts: N. Emiliu [*N. Emiliou*],

sekretāre: E. Sartori [*E. Sartori*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2025. gada 4. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *C. Limited* vārdā – *M. Kotowicz* un *M. Radwan-Röhrenschef*, *adwokaci*,

– M. S. vārdā – *J. Baniewska* un *M. Gutowski*, *adwokaci*, kā arī *R. Rogala*, *radca prawny*,

* Tiesvedības valoda – poļu.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, *D. Mazur*, *M. Rzotkiewicz* un *S. Żyrek*, pārstāvji,

– Beļģijas valdības vārdā – *C. Jacob*, *M. Jacobs*, *C. Pochet* un *L. Van den Broeck*, pārstāves,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *J. M. Hoogveld*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *K. Herrmann*, *P. Stancanelli* un *P. J. O. Van Nuffel*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2025. gada 1. augusta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 19. panta 1. punkta otro daļu, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk – Harta) 47. panta gaismā.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp sabiedrību *C. Limited*, kura dibināta atbilstoši Īrijas tiesībām, un Īrijas pilsoni M. S. par prasību veikt maksājumu, kas izriet no Polijā veiktiem tiesiskiem darījumiem.

Tiesiskais regulējums

3 2017. gada 8. decembra *ustawa o Sądzie Najwyższym* (Likums par Augstāko tiesu; 2018. gada *Dz. U.*, 5. pozīcija), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2022. gada 9. jūnija *ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par Augstāko tiesu un dažos citos likumos; 2022. gada *Dz. U.*, 1259. pozīcija) (turpmāk – Likums par Augstāko tiesu), 29. pantā noteikts:

"[..]

2. Saistībā ar [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija)] vai tās struktūrvienību darbību nav pieļaujams apšaubīt [tiesu], valsts konstitucionālo orgānu vai kontroles un tiesību aizsardzības struktūru leģitimitāti.

3. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] vai kāda cita varas struktūra nevar ne konstatēt, ne izvērtēt tiesneša iecelšanas amatā vai no tās izrietošo pilnvaru spriest tiesu likumīgumu.

4. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesneša iecelšanas amatā apstākļi nevar būt vienīgais iemesls, lai apstrīdētu lēmumu, kas pieņemts ar šā tiesneša piedalīšanos, vai lai apšaubītu viņa neatkarību un objektivitāti.

5. Pārbaudīt, vai [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnesis vai [šīs] tiesas sastāvā deleģēts tiesnesis atbilst neatkarības un objektivitātes prasībām, ņemot vērā viņa iecelšanas amatā apstākļus un viņa rīcību pēc iecelšanas amatā, ir atļauts pēc 7. punktā minētā tiesību subjekta pieteikuma, ja konkrētās lietas apstākļos, ņemot vērā tiesību subjekta situāciju un lietas raksturu, var tikt pārkāpts neatkarības vai objektivitātes princips, ietekmējot lietas iznākumu.

6. Pieteikumu par 5. punktā minēto prasību izpildes konstatēšanu [(turpmāk – neatkarības un objektivitātes tests)] var iesniegt pret [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnesi vai minētās tiesas sastāvā deleģētu tiesnesi, kas norīkots darbam iztiesāšanas sastāvā, kurā tiek izskatīta:

1) pārsūdzība;

[..].

7. Ikvienam procesa dalībniekam tiesvedībā [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] 6. punktā minētajos gadījumos ir tiesības iesniegt šādu pieteikumu.

[..]

9. Pieteikumam jāatbilst prasībām, kas noteiktas procesuālajam dokumentam, un turklāt jāietver:

1) lūgums konkrētajā lietā konstatēt 5. punktā minēto nosacījumu iestāšanos;

2) lūgumu pamatojošo apstākļu izklāsts kopā ar pierādījumiem par šiem apstākļiem.

10. Pieteikumu, kas neatbilst Likuma par Augstāko tiesu 29. panta 9. punktā paredzētajiem nosacījumiem, noraida kā nepieņemamu, neaicinot novērst formālos trūkumus. Pieteikumu, kas iesniegts pēc termiņa beigām vai kas ir nepieļaujams citu iemelsu dēļ, arī noraida kā nepieņemamu

[..]

15. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pieteikumu izskata slēgtā sēdē piecu tiesnešu sastāvā, kurus izlozē no visu [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] locekļu kopuma, pēc tā tiesneša uzklausīšanas, uz kuru attiecas pieteikums, ja vien uzklausīšana nav neiespējama vai ļoti apgrūtināta. Uzklausīšana var notikt rakstveidā. Tiesnesis, uz kuru attiecas pieteikums, ir izslēgts no izlozes.

[..]

18. Ja pieteikums tiek apmierināts, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) noraida tiesnesi no lietas izskatīšanas. Tiesneša noraidīšana no konkrētas lietas izskatīšanas nevar būt pamats, lai šo tiesnesi noraidītu citās lietās, kas tiek izskatītas ar viņa dalību.

[..]

21. Rīkojumu, kas izdots pēc pieteikuma izskatīšanas, var pārsūdzēt [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] iztiesāšanas sastāvam, kas sastāv no septiņiem tiesnešiem, kurus izlozē no visu [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] locekļu kopuma. Tiesnesis, uz kuru attiecas nolēmums, un tiesnesis, kas piedalījies pārsūdzētā rīkojuma izdošanā, ir izslēgti no izlozes."

Tiesvedība pamatlietā un prejudiciālie jautājumi

4 Tiesvedība pamatlietā starp Īrijas sabiedrību *C. Limited* un Īrijas pilsoni M. S. ir par to attiecīgajām tiesībām un pienākumiem saistībā ar Polijā noslēgtiem tiesiskiem darījumiem.

5 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka ar 2021. gada 10. jūnija spriedumu *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā, Polija) piesprieda M. S. samaksāt *C. Limited* summu, kas atbilst pēdējās minētās sabiedrības prasījuma apmēram.

6 2021. gada 29. jūlijā M. S. saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 46. pantu, lasot to kopsakarā ar 45. panta 1. punkta a) apakšpunktu, lūdza *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) atteikties atzīt un izpildīt *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā) spriedumu, pamatojoties uz to, ka viņa tiesības uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu ir pārkāptas, jo iztiesāšanas sastāvā, kas pasludinājis minēto spriedumu, bija tiesnesis, kuru uz nenoteiktu laiku deleģējis Polijas tieslietu ministrs.

7 Līdztekus M. S. iesniedza kasācijas sūdzību *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) par minēto *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā) spriedumu. Šīs kasācijas sūdzības izskatīšanai tika iecelts trīs tiesnešu sastāvs, kurā tostarp bija tiesnesis JG.

8 *C. Limited* iesniedza pieteikumu par tiesneša JG neatkarības un objektivitātes testu atbilstoši Likuma par Augstāko tiesu 29. pantā paredzētajai procedūrai.

9 Lai pamatotu, ka nav izpildītas tiesneša JG neatkarības un objektivitātes prasības, *C. Limited* atsaucās uz dažādiem apstākļiem, tostarp viņa iecelšanas amatā apstākļiem.

10 Pirmām kārtām, *C. Limited* apgalvoja, ka tiesnesis JG tika iecelts par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) Civillietu palātas tiesnesi 2018. gada 10. oktobrī, pamatojoties uz *Krajowa Rada Sądownictwa* (Valsts tieslietu padome, Polija; turpmāk – *KRS*) rezolūciju Nr. 330/2018, lai gan 2018. gada 27. septembrī šīs rezolūcijas izpilde tika apturēta ar *Naczelny Sąd Administracyjny* (Augstākā administratīvā tiesa, Polija) rīkojumu. Ar 2021. gada 6. maija spriedumu pēdējā minētā tiesa šo rezolūciju atcēla.

11 Otrām kārtām, *C. Limited* norāda uz tiesneša JG rīcību pēc viņa iecelšanas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) Civillietu palātā un šajā ziņā atsaucās uz 2019. gada 28. novembra paziņojumu, kuru parakstījuši daži šīs palātas tiesneši, tostarp JG, un saskaņā ar kuru 2019. gada 19. novembra spriedums A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982) nav piemērojams minētās palātas tiesnešiem, kuri iecelti, pamatojoties uz *KRS* rezolūciju, kas pieņemta šīs padomes jaunajā sastāvā.

12 Trešām kārtām, *C. Limited* min faktu, ka M. S., apgalvodams, ka ir pārkāptas viņa tiesības uz lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos iepriekš noteiktā tiesā, vēlas panākt, lai Īrijas tiesas atteiktos atzīt par izpildāmu *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā) spriedumu. Šajos apstākļos tiesvedība *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), pēc *C. Limited* domām, jāīsteno tiesnešiem, par kuru neatkarību un objektivitāti nav šaubu.

13 Atbilstoši Likuma par Augstāko tiesu 29. pantā paredzētajai procedūrai pieci *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneši tika izlozēti dalībai iztiesāšanas sastāvā, kuram jāizskata pieteikums par neatkarības un objektivitātes testu. Šajā iztiesāšanas sastāvā ir divi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneši, kas iecelti pirms 2018. gada, un trīs tiesneši, kas iecelti pēc *KRS* jaunā sastāva priekšlikuma.

14 Izvērtējot šī *C. Limited* pieteikuma pieņemamību, iesniedzējtiesai – viena tiesneša sastāvā, kuru veido tiesnesis referents, kurš ir arī minētā piecu tiesnešu iztiesāšanas sastāva priekšsēdētājs, – ir radušās šaubas par Likuma par Augstāko tiesu 29. panta 5. punkta interpretāciju, ņemot vērā LES 19. panta 1. punkta otro daļu kopsakarā ar Hartas 47. pantu.

15 Šajā ziņā iesniedzējtiesa atsaucas uz divām šīs valsts tiesību normas interpretācijām attiecībā uz neatkarības un objektivitātes testa piemērošanu, kuras izriet no *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) judikatūras.

16 Saskaņā ar pirmo, tā saukto "šauro" interpretāciju pieteikumi, kas pamatoti ar Likuma par Augstāko tiesu 29. panta 5. punktu, tiek noraidīti to pieņemamības izvērtēšanas stadijā, ja tie ir balstīti tikai uz attiecīgā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneša iecelšanas amatā apstākļiem. Proti, saskaņā ar šo interpretāciju pieteikumā veikt testu jāprecizē, pirmkārt, šie apstākļi, kā arī tiesneša rīcība pēc iecelšanas amatā, kas ļauj secināt, ka neatkarības un objektivitātes prasības attiecībā uz šo tiesnesi nav izpildītas, un, otrkārt, šo prasību pārkāpuma ietekme uz tās lietas iznākumu, kurā iesniegts šis pieteikums, ņemot vērā lietas raksturu.

17 Saskaņā ar otro interpretāciju pieteikumi, kas iesniegti, balstoties uz Likuma par Augstāko tiesu 29. panta 5. punktu, jāizvērtē plašāk, pamatojoties uz kopīgo rezolūciju, kuru 2020. gada 23. janvārī pieņēmušas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) Civillietu, Krimināllietu un Darba un sociālā nodrošinājuma lietu palātas un kurā secināts, ka *KRS*, kas kopš 2017. gada 8. decembra likuma stāšanās spēkā ir tieši atkarīga no politiskas varas, nav neatkarīga institūcija. Saskaņā ar minēto rezolūciju iztiesāšanas sastāvs, kurā ir persona, kas pēc *KRS* jaunā sastāva priekšlikuma iecelta *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneša amatā, ir neatbilstoši izveidota tiesa, tāpēc attiecīgā tiesvedība nav spēkā.

18 Konkrētajā gadījumā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai prasība par neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu ir izpildīta, lai gan šā sprieduma iepriekšējā punktā minētā triju palātu rezolūcija skar trīs no piecu tiesnešu iztiesāšanas sastāva locekļiem, kas izlozēti, lai izskatītu *C. Limited* pieteikumu par neatkarības un objektivitātes testu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tiesnešiem, kas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) iecelti pēc *KRS* jaunā sastāva priekšlikuma, nebūtu jāpiedalās šāda veida pieteikumu izskatīšanā, jo tas apdraudētu tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu. Šajā kontekstā minētā tiesa pauž šaubas par veidu, kādā jāizskata šie pieteikumi atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrās daļas, lasot to Hartas 47. panta gaismā, prasībām.

19 Šajos apstākļos *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), spriežot viena tiesneša sastāvā, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, interpretējot to [Hartas] 47. panta gaismā, ir saprotama tādējādi, ka jau paši tiesneša iecelšanas amatā apstākļi var liecināt par tiesneša neatbilstību neatkarības un objektivitātes prasībām, ja to rezultātā tiek izveidota tiesa, kas aizskar tiesību subjekta tiesības uz [neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu], vai, pakārtoti, ka šo neatbilstību prasībām nosaka tiesneša pasīva piekrišana (kas izriet no fakta, ka viņš veic iztiesāšanu) pārkāpumiem viņa iecelšanas amatā procedūrā, kuras rezultātā tiek izveidota tiesa, kas aizskar tiesību subjekta tiesības uz [šādu] tiesu?

2) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, interpretējot to [Hartas] 47. panta gaismā, ir saprotama tādējādi, ka lietā par tā saukto *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneša [neatkarības un] objektivitātes testu nevar lemt tiesneši, kuru piedalīšanās – tādēļ, ka viņi iecelti *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneša amatā pēc [jaunizveidotās *KRS*] priekšlikuma, – aizskar tiesību subjekta tiesības uz tiesu?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, interpretējot to [Hartas] 47. panta gaismā, ir saprotama tādējādi, ka *Sąd Najwyższy* ir pienākums tiesas sastāvu, kurš veic tā saukto [neatkarības un] objektivitātes testu, noteikt tādējādi, lai tajā nebūtu iekļauti šādi tiesneši, un – galējā gadījumā – atstāt nepiemērotu valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru šādās lietās ir paredzēts piecu tiesnešu sastāvs, un izskatīt pieteikumu bez šādu tiesnešu dalības citā valsts tiesību aktos paredzētajā sastāvā?"

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

20 *C. Limited* būtībā apgalvo, ka pirmais jautājums ir nepieņemams, jo Tiesas atbilde nav nepieciešama, lai izskatītu tās pieteikumu par neatkarības un objektivitātes testu. *C. Limited* ieskatā šis pieteikums balstās ne tikai uz attiecīgā tiesneša iecelšanas amatā apstākļiem, bet arī uz citiem faktoriem, piemēram, šā tiesneša rīcību pēc iecelšanas amatā. Tādējādi šis pieteikums atbilstot Likuma par Augstāko tiesu 29. panta prasībām, un tāpēc tas būtu jāizskata pēc būtības neatkarīgi no Tiesas atbildes uz šo jautājumu.

21 Šajā ziņā jānorāda – ir taisnība, ka pieteikums par neatkarības un objektivitātes testu pamatlietā ir balstīts uz vairākiem elementiem, no kuriem daži nav saistīti ar attiecīgā tiesneša iecelšanas amatā apstākļiem. Tomēr ar šo situāciju nepietiek, lai secinātu, ka pirmajam jautājumam nav nozīmes strīda atrisināšanā.

22 Proti, ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19. panta 1. punkts, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka jau tiesneša iecelšanas amatā apstākļi paši par sevi var likt konstatēt, ka tiesnesis neatbilst šajās tiesību normās noteiktajām neatkarības un objektivitātes prasībām. Ja Tiesa uz šo jautājumu atbildētu apstiprinoši un ja konkrētajā gadījumā būtu konstatējami prasītājas pamatlietā apgalvotie attiecīgā tiesneša iecelšanas amatā apstākļi, iesniedzējtiesa varētu secināt šo prasību neievērošanu bez nepieciešamības pārbaudīt pārējos elementus, kas izvirzīti, pamatojot pieteikumu par neatkarības un objektivitātes testu. Tātad atbilde uz pirmo jautājumu pati par sevi var noteikt pamatlietas iznākumu.

23 Tiesas sēdē lietas dalībnieki apsprieda arī otrā un trešā jautājuma pieņemamību. Šajā ziņā būtībā tika apgalvots, ka varētu izrādīties, ka iesniedzējtiesa nespēs ņemt vērā Tiesas sniegtās atbildes. Proti, šajā pamatlietā iesniedzējtiesa darbojas viena tiesneša sastāvā, kuru veido tiesnesis referents, kas ir arī tā piecu tiesnešu iztiesāšanas sastāva priekšsēdētājs, kura uzdevums ir izvērtēt prasītājas pamatlietā iesniegto pieteikumu par neatkarības un objektivitātes testu. Šāds apstāklis varot radīt šaubas par iesniedzējtiesas iespēju efektīvi piemērot Tiesas sniegto Savienības tiesību interpretāciju. Turklāt ir norādīts, ka Likumā par Augstāko tiesu nav ietvertas īpašas normas par to tiesnešu noraidīšanu, kuri pēc izlozes tiek izraudzīti dalībai iztiesāšanas sastāvā, kam jāizvērtē pieteikums par neatkarības un objektivitātes testu attiecībā uz vienu no šiem tiesnešiem. Šajos apstākļos pastāvot neskaidrība par iesniedzējtiesas iespēju novērst jebkādas grūtības, ko Tiesa varētu identificēt, atbildot uz otro un trešo jautājumu.

24 Šajā ziņā jākonstatē, ka iesniedzējtiesu veido piecu tiesnešu iztiesāšanas sastāva, kam jāizskata pieteikums par neatkarības un objektivitātes testu, priekšsēdētājs, kurš tieši ir lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu autors. Kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 38. punktā, Polijas valdība tiesas sēdē apstiprināja, ka atbilstoši Polijas tiesībām iztiesāšanas sastāva priekšsēdētājs var veikt dažādus pasākumus, lai izvairītos no neatbilstoša iztiesāšanas sastāva. Tāpēc iebildumi, kas izvirzīti par otrā un trešā jautājuma pieņemamību, ir noraidāmi.

25 Līdz ar to trīs prejudiciālie jautājumi ir pieņemami.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

26 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka jau tiesneša iecelšanas amatā apstākļi paši par sevi var likt konstatēt tiesību uz neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu pārkāpumu šo tiesību normu izpratnē.

27 Iesākumā jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai, lai gan tieslietu organizācija dalībvalstīs – tostarp valsts tiesu izveide, sastāvs, kompetence un darbība – ir šo valstu kompetencē, tomēr, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm jāievēro pienākumi, kas tām izriet no Savienības tiesībām, it īpaši no LES 19. panta (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 28. punkts).

28 Šajā ziņā LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā minētais efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas tostarp nostiprināts Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – ECPAK) 6. panta 1. punktā, kuram atbilst Hartas 47. panta otrā daļa. Tādējādi pēdējā minētā tiesību norma pienācīgi jāņem vērā, interpretējot šo 19. panta 1. punkta otro daļu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 45. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 42. punkts).

29 Garantijas attiecībā uz pieeju neatkarīgai un objektīvai, tiesību aktos iepriekš noteiktai tiesai, it īpaši tās, kas nosaka gan tās jēdzienu, gan sastāvu, ir uzskatāmas par tiesību uz taisnīgu lietas izskatīšanu stūrakmeni. Pārbaudīt, vai institūcija, ņemot vērā tās sastāvu, ir uzskatāma par šādu tiesu, ja šajā ziņā rodas nopietnas šaubas, ir nepieciešams saistībā ar tādas paļāvības radīšanu tiesību subjektiem, kāda demokrātiskā sabiedrībā ir jānodrošina tiesām (spriedums, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai neatkarības un objektivitātes garantijām, kas tādējādi ir prasītas saskaņā ar Savienības tiesībām, nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz attiecīgās instances sastāvu, tās locekļu iecelšanu, pilnvaru ilgumu, kā arī pašatstatīšanas, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, lai kliedētu tiesību subjektos jebkādas pamatotas šaubas par minētās instances ārēju ietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamām interesēm

(spriedumi, 2021. gada 6. oktobris, W.Ż. (Augstākās tiesas Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta – Iecelšana), C-487/19, EU:C:2021:798, 109. punkts, kā arī 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 70. punkts).

31 Tiesa, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, ir nospriedusi – lai gan tiesības uz "tiesību aktos [iepriekš] noteiktu tiesu" ir autonomas tiesības, tomēr tām ir ļoti cieša saikne ar "neatkarības" un "objektivitātes" garantijām. It īpaši atbilstoši tiesiskas valsts darbībai raksturīgajam varas dalīšanas principam ir jānodrošina tostarp tiesu neatkarība no likumdošanas varas un izpildvaras (spriedums, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Šajā ziņā prasība attiecībā uz "tiesību aktos [iepriekš] noteiktu tiesu" Savienības tiesību izpratnē ir noteikta ar mērķi novērst, ka tiesu sistēmas organizācija tiek atstāta izpildvaras ziņā, un nodrošināt, ka šo jomu reglamentē likums, kuru ir pieņēmusi likumdevējvara atbilstoši noteikumiem, kas reglamentē tās kompetences īstenošanu. Šis formulējums tostarp atspoguļo tiesiskas valsts respektēšanas vērtību un attiecas ne tikai uz pašas tiesas pastāvēšanas juridisko pamatu, bet arī uz katras lietas iztiesāšanas sastāvu, kā arī uz jebkuru citu valsts tiesību normu, kuras neievērošana padara prettiesisku viena vai vairāku tiesnešu piedalīšanos lietas izskatīšanā, un tas it īpaši ietver noteikumus par attiecīgās tiesas locekļu neatkarību un objektivitāti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 26. marts, *Simpson*/Padome un HG/Komisija (Pārskatīšana), C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 73. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra; 2021. gada 6. oktobris, W.Ż. (Augstākās tiesas Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta – Iecelšana), C-487/19, EU:C:2021:798, 129. punkts, un 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 73. punkts).

33 Tātad ir nepieciešams, lai minēto lēmumu par tiesnešu iecelšanu amatā pieņemšanas pamatā esošie materiāltiesiskie nosacījumi un procesuālā kārtība būtu tāda, kas tiesību subjektiem nevar radīt nekādas pamatotas šaubas, ka attiecīgie tiesneši pēc iecelšanas amatā ir neuzņēmīgi pret ārēju elementu iedarbību un neitrāli attiecībā uz izvērtējamām interesēm. Šim nolūkam it īpaši ir svarīgi, lai minētie nosacījumi un kārtība tiktu izstrādāti, ievērojot šā sprieduma iepriekšējā punktā atgādinātās prasības (spriedums, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 74. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Runājot konkrētāk par tiesnešu iecelšanas procesu, Tiesa ir nospriedusi – ņemot vērā būtisko ietekmi, kāda šim procesam ir uz tiesu varas pareizu darbību un leģitimitāti demokrātiskā valstī, kurā valda tiesiskums, šāds process noteikti ir jēdzienam "tiesību aktos [iepriekš] noteikta tiesa" raksturīgs elements Hartas 47. panta otrās daļas izpratnē, precizējot, ka tiesas neatkarību šīs tiesību normas izpratnē nosaka tostarp pēc veida, kādā tiek iecelti tās tiesneši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Tomēr ne katra kļūda, kas var notikt tiesneša iecelšanas procedūrā, var radīt šaubas par šā tiesneša neatkarību un objektivitāti un tādējādi par to, ka iztiesāšanas sastāvs, kurā šis tiesnesis darbojas, ir "neatkarīga un objektīva, tiesību aktos [iepriekš] noteikta tiesa" Savienības tiesību izpratnē (spriedums, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai neatbilstība, kas pieļauta, ieceļot tiesnešus attiecīgajā tiesu sistēmā, ir uzskatāma par prasības, saskaņā ar kuru tiesai jābūt noteiktai tiesību aktos, pārkāpumu tostarp tad, ja šīs neatbilstības rakstura un smaguma dēļ rodas reāls risks, ka citi varas atzari, it īpaši izpildvara, var īstenot nepamatotu rīcības brīvību, apdraudot iecelšanas procesā panāktā rezultāta integritāti un tādējādi tiesību subjektiem radot pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu neatkarību un objektivitāti, kā tas ir gadījumā, kad tiek skarti tiesu sistēmas izveides un funkcionēšanas pamatā esošie pamatnoteikumi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 26. marts, *Simpson*/Padome un HG/Komisija (Pārskatīšana), C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 75. punkts, kā arī 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Lai konstatētu prasības par "tiesību aktos [iepriekš] noteiktu tiesu" pārkāpuma esību un šāda pārkāpuma sekas, visaptveroši jāizvērtē vairāki tādi apstākļi, kuri, skatīti kopā, tiesību subjektu apziņā rada pamatotas šaubas par tiesnešu neatkarību un objektivitāti (spriedums, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Piemērojot šā sprieduma 29.–31. punktā atgādināto judikatūru, Tiesa 2023. gada 21. decembra sprieduma *Krajowa Rada Sądownictwa* (Tiesneša atstāšana amatā) (C-718/21, EU:C:2023:1015) 77. punktā, runājot par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) *Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych* (Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta) "tiesas" statusa izvērtēšanu LESD 267. panta izpratnē, secināja – gan sistēmiskie, gan faktiskie elementi, kas raksturo vairāku tiesnešu iecelšanu šajā institūcijā, minētos elementus aplūkojot kopā, rada tādas sekas, ka šai palātai nav "neatkarīgas un objektīvas, tiesību aktos [iepriekš] noteiktas tiesas" statusa LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē, lasot to Hartas 47. panta otrās daļas gaismā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2025. gada 4. septembris, AW "T", C-225/22, EU:C:2025:649, 49. un 50. punkts).

39 Tāpat 2024. gada 7. novembra sprieduma *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (C-326/23, EU:C:2024:940) 35. un 37. punktā Tiesa konstatēja, ka trūkumi, kas ietekmēja tā tiesneša iecelšanas procesu, kurš ir vienīgais iesniedzējtiesu veidojošais tiesnesis un kurš tika iecelts *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) Civillietu palātā, ir identiski tiem, kas ietekmējuši Ārkārtas kontroles un publisko lietu palātas tiesnešu iecelšanas procesu, un paši par sevi ir pietiekami, lai tiesību subjektiem radītu pamatotas un nopietnas šaubas par šā tiesneša neatkarību un objektivitāti, tāpēc šis tiesnesis nav uzskatāms par "tiesu" LESD 267. panta izpratnē.

40 Tādējādi, kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 52. punktā, noteikti trūkumi tiesnešu iecelšanas procedūrā paši par sevi var liecināt par to, ka attiecīgie tiesneši neatbilst neatkarības un objektivitātes prasībām. Šādos gadījumos no lietas dalībnieka, kurš izvirza jautājumu par šo prasību ievērošanu, nevar prasīt, lai tas iesniegtu papildu pierādījumus, lai pamatotu apgalvojumu par šo prasību neievērošanu.

41 Attiecībā uz pieteikuma par tiesneša, kurš ietilpst iztiesāšanas sastāvā, neatkarības un objektivitātes testa veikšanu, lai noskaidrotu, vai šis sastāvs atbilst neatkarīgas un objektīvas, tiesību aktos iepriekš noteiktas tiesas prasībām LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē, lasot to Hartas 47. panta gaismā, lietas dalībniekam, kurš iesniedz šādu pieteikumu, tātad jābūt iespējai aprobežoties ar argumentiem, kas balstīti tikai uz apstākļiem, kuri saistīti ar šā tiesneša iecelšanu amatā un kuri pierāda, ka saistībā ar šo iecelšanu ir pieļauta tāda rakstura un smaguma neatbilstība, kas tiesību subjektiem rada šaubas par tiesneša neatkarību un objektivitāti attiecībā pret izpildvaru vai likumdošanas varu, bez nepieciešamības atsaukties uz citiem apstākļiem.

42 Gadījumā, ja Likuma par Augstāko tiesu 29. panta 5. un 9. punkta normas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneši piemērotu tādējādi, ka tās lietas dalībniekam, kurš lūdz veikt tiesneša neatkarības un objektivitātes testu, saskaņā ar šā sprieduma 16. punktā minēto liktu atsaukties uz papildu apstākļiem, kas saistīti ar šā tiesneša rīcību pēc viņa iecelšanas amatā un kas var liecināt par neatkarības un objektivitātes prasību pārkāpumu attiecībā uz viņu, un šim lietas dalībniekam būtu arī jāprecizē šā pārkāpuma ietekme uz konkrētās lietas iznākumu, šāda piemērošana būtu pretrunā LES 19. panta 1. punkta otrās daļas normām, lasot tās Hartas 47. panta gaismā.

43 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka tiesneša iecelšanas amatā apstākļi jau paši ar sevi var likt konstatēt tiesību uz neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu pārkāpumu šo tiesību normu izpratnē, ja šie apstākļi norāda uz tāda rakstura un smaguma neatbilstību, kas tiesību subjektiem rada pamatotas šaubas par šā tiesneša neatkarību un objektivitāti.

Par otro jautājumu

44 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj, ka pārbaude, vai ir ievērotas neatkarības un objektivitātes prasības attiecībā uz tiesnesi, kurš ieņem amatu tiesā, un līdz ar to ir ievērotas tiesības uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu šo tiesību normu izpratnē, tiek uzticēta šīs tiesas iztiesāšanas sastāvam, kurā ir viens vai vairāki tiesneši, kuri, ņemot vērā viņu iecelšanas amatā apstākļus, ir tādā pašā situācijā kā tiesnesis, uz kuru attiecas šī pārbaude.

45 Šajā ziņā, kā atgādināts šā sprieduma 28. punktā, efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips, uz kuru ir atsauce LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, ir vispārējais Savienības tiesību princips, kas izriet no dalībvalstīm kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām un kas nostiprināts tostarp ECPAK 6. panta 1. punktā, kuram atbilst Hartas 47. panta otrā daļa.

46 Turklāt, tā kā Hartā ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, Hartas 52. panta 3. punkta mērķis ir nodrošināt nepieciešamo saskaņotību starp tajā ietvertajām tiesībām un atbilstošajām ECPAK garantētajām tiesībām, tomēr negatīvi neietekmējot Savienības tiesību autonomiju. Saskaņā ar Paskaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) Hartas 47. panta otrā daļa atbilst ECPAK 6. panta 1. punktam. Tādējādi Tiesai ir jāgādā, lai tās šajā lietā veiktā interpretācija nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas atbilst ECPAK 6. panta 1. punktā garantētajam, kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 46. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

47 Pēc šī precizējuma jāatgādina, ka ikvienai dalībvalstij saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu jānodrošina, ka instances – kurām kā "tiesai" Savienības tiesību izpratnē jālemj par jautājumiem, kas saistīti ar šo tiesību piemērošanu vai interpretāciju, un kuras tādējādi ietilpst šīs valsts tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, – atbilst efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām, tostarp neatkarības prasībai (spriedums, 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

48 Šajā ziņā jāatgādina, ka prasība par tiesu neatkarību, kas nesaraujami saistīta ar tiesas spriešanu, ietilpst tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un pamattiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu būtiskajā saturā – tām ir kardināla nozīme kā garantijai visu to tiesību aizsardzībai, kuras

attiecīgajiem subjektiem izriet no Savienības tiesībām, un LES 2. pantā izklāstīto dalībvalstu kopīgo vērtību, tostarp tiesiskuma vērtības, saglabāšanai (spriedums, 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 49. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

49 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šai neatkarības prasībai ir divi aspekti. Pirmais – ārējais – aspekts ietver prasību, lai attiecīgā instance pildītu savas funkcijas pilnīgi autonomi, nebūdama pakļauta nekādai hierarhiskai saiknei vai subordinācijai attiecībā pret kādu citu subjektu un nesaņemot jebkādas izcelsmes rīkojumus vai instrukcijas, tādējādi būdama aizsargāta pret ārēju iejaukšanos vai spiedienu, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās locekļu spriešanas neatkarību un ietekmēt viņu lēmumus (spriedumi, 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 121. punkts, kā arī 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 50. punkts).

50 Otrais – iekšējais – aspekts ir saistīts ar "objektivitātes" jēdzienu un attiecas uz to, ka tiek saglabāta vienāda distance attiecībā pret lietas dalībniekiem un to attiecīgajām interesēm saistībā ar strīda priekšmetu. Šī aspekta ietvaros jāievēro objektivitāte un, izņemot stingru tiesību normu piemērošanu, jābūt absolūtai neieinteresētībai strīda atrisinājumā (spriedumi, 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 122. punkts, kā arī 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 51. punkts).

51 Šādām neatkarības un objektivitātes garantijām nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas – it īpaši par attiecīgās instances sastāvu –, kuras ļautu kliedēt jebkādas tiesību subjektu pamatotas šaubas par minētās instances ārēju neietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā pret tajā izvērtējamajām interesēm (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 123. punkts, kā arī 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 52. punkts).

52 Konkrētāk, runājot par objektivitātes principu, kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 65. punktā, tas prasa, lai tiesnešiem nebūtu personiskās ieinteresētības, iepriekšējas nostājas vai aizspriedumu strīdos, ko viņi izskata, un ka viņiem pret visām pusēm jāizturas vienlīdzīgi un taisnīgi.

53 Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir nospriedusi, ka objektivitāte parasti nozīmē aizspriedumu vai iepriekšējas nostājas neesību, un to var pārbaudīt dažādos veidos. Minētā tiesa uzskata, ka objektivitāte jāvērtē, pamatojoties uz subjektīvu pieeju, saskaņā ar kuru tiek ņemta vērā konkrēta tiesneša personiskā pārliecība un rīcība, lai pārbaudītu, vai viņš ir izrādījis jebkādu aizspriedumu vai iepriekšēju nostāju izskatāmajā lietā, kā arī pamatojoties uz objektīvu pieeju, saskaņā ar kuru tiek izvērtēts, vai pati tiesa un – citu aspektu starpā – tās sastāvs sniedz pietiekamas garantijas, lai izslēgtu jebkādas leģitīmas šaubas par tās objektivitāti (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Micallef* pret Maltu, CE:ECHR:2009:1015JUD001705606, 93. punkts).

54 Veicot objektivitātes vērtējumu atbilstoši objektīvajai pieejai, jānosaka, vai neatkarīgi no tiesnešu personīgās rīcības pastāv konkrēti pārbaudāmi fakti, kuri ļauj šaubīties par viņu objektivitāti. Šajā ziņā pat uztverei var būt nozīme. Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, lai spriestu par tādu iemeslu esību, kas liktu šaubīties, vai šīs neatkarības un objektivitātes prasības ir izpildītas konkrētajā lietā, lietas pušu viedokļi tiek ņemti vērā, tomēr tiem nav izšķirošas lomas.

Izšķirošais faktors ir tas, vai attiecīgos viedokļus var uzskatīt par objektīvi pamatotiem (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Micallef* pret Maltu, CE:ECHR:2009:1015JUD001705606, 96. un 98. punkts, kā arī spriedumu, 2024. gada 19. decembris, *Vivacom Bulgaria*, C-369/23, EU:C:2024:1043, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

55 Šajā ziņā Eiropas Cilvēktiesību tiesa būtībā ir arī nospriedusi, ka tiesnešu dalība lēmumā par kāda viņu kolēģa – tā paša iztiesāšanas sastāva locekļa – noraidīšanu var būt pamats iebildumam par ECPAK 6. panta 1. punkta pārkāpumu, ja uz viņiem pašiem attiecas šāda veida pieteikums par noraidīšanu (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 1994. gada 22. septembris, *Debled* pret Beļģiju, CE:ECHR:1994:0922JUD002681891, 37. punkts).

56 Tādējādi tāda iztiesāšanas sastāva locekļi, kuram jālemj par to, vai tiesneša dalība konkrētā instancē var pārkāpt prasību par tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu, paši par sevi nedrīkst atrasties tādā pašā situācijā kā šis tiesnesis. Proti, tas, ka apstākļi, kas saistīti ar viņu iecelšanu tiesneša amatā, ir identiski apstākļiem, kādos iecelts amatā minētais tiesnesis, tiesību subjektiem var radīt pamatotas šaubas par šī iztiesāšanas sastāva neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm. No tā izriet, ka minētā iztiesāšanas sastāva locekļi nedrīkst izskatīt jautājumu par minētā tiesneša neatkarību un objektivitāti, ja viņi ir identiskā situācijā.

57 Konkrētajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka tiesību normas par procedūru, kuru ierosinājusi prasītāja pamatlietā, stājās spēkā pēc Likuma par Augstāko tiesu grozīšanas 2022. gadā, lai garantētu tiesību subjektu tiesības uz neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē, lasot to Hartas 47. panta gaismā. Šī procedūra ļauj *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) izskatāmās lietas dalībniekiem iesniegt pieteikumu veikt šīs tiesas tiesneša, kam jālemj lietā attiecībā uz tiem, neatkarības un objektivitātes testu, lai noskaidrotu, vai tiesnesis, kas norīkots, lai lemtu lietā attiecībā uz tiem, atbilst neatkarības un objektivitātes prasībām, un šī pieteikuma izvērtēšana tiek uzticēta specifiskam iztiesāšanas sastāvam, kurā ir pieci tiesneši, kas izlozēti no *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, izslēdzot tiesnesi, uz kuru attiecas minētais pieteikums.

58 Tādējādi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) iztiesāšanas sastāvam, kuram atbilstoši Likuma par Augstāko tiesu 29. pantam ir jāizskata jautājums par šīs tiesas tiesneša neatkarību un objektivitāti, pašam jāatbilst prasībām par neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu LES 19. panta 1. punkta otrās daļas, lasot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, izpratnē.

59 Iesniedzējtiesa it īpaši vēlas noskaidrot, vai tiesnesis, kas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) iecelts pēc *KRS* jaunā sastāva priekšlikuma, var piedalīties piecu tiesnešu iztiesāšanas sastāvā, kura uzdevums ir izskatīt saskaņā ar Likuma par Augstāko tiesu 29. pantu iesniegto pieteikumu par neatkarības un objektivitātes testu, ja viņa iecelšanas amatā apstākļi ir tādi paši kā tiesnesim, uz kuru attiecas šis pieteikums.

60 Šajā ziņā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka no *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) iztiesāšanas sastāva, kam jāizskata pieteikums par neatkarības un objektivitātes testu pamatlietā, trīs tiesneši tika iecelti amatā tostarp pēc *KRS* jaunā sastāva priekšlikuma un ka viens no šiem trim tiesnešiem jau tika noraidīts citā lietā tādas pašas procedūras noslēgumā, kādu lūgusi prasītāja pamatlietā.

61 Tādējādi, kā norādīts šā sprieduma 56. punktā, ja *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnesis ir iecelts amatā apstākļos, kas ir identiski tiesneša, attiecībā uz kuru iesniegts pieteikums par neatkarības un objektivitātes testu, iecelšanas amatā apstākļiem, kuri ir bijuši pamats veikt šo testu, nevar pieļaut, ka pirmais minētais tiesnesis varētu piedalīties šīs tiesas sastāvā, kuram jālemj par šo pieteikumu.

62 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj, ka pārbaude, vai ir ievērotas neatkarības un objektivitātes prasības attiecībā uz tiesnesi, kurš ieņem amatu tiesā, un līdz ar to ir ievērotas tiesības uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu šo tiesību normu izpratnē, tiek uzticēta šīs tiesas iztiesāšanas sastāvam, kurā ir viens vai vairāki tiesneši, kuri, ņemot vērā viņu iecelšanas amatā apstākļus, ir tādā pašā situācijā kā tiesnesis, uz kuru attiecas šī pārbaude.

Par trešo jautājumu

63 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja tiesas iztiesāšanas sastāvs, kuram jāizskata pieteikums, lai pārbaudītu šīs tiesas locekļa neatkarības un objektivitātes prasību ievērošanu, pats izraisa tiesību uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu aizskārumu tādēļ, ka šajā sastāvā ir tiesnesis, kas neatbilst šīm prasībām, attiecīgajai tiesai ir jānodrošina, ka šāds tiesnesis nepiedalās minētā pieteikuma izskatīšanā, un attiecīgā gadījumā tai jāatturas piemērot valsts tiesību normas par šī iztiesāšanas sastāva izveidi, lai minēto pieteikumu varētu izskatīt šīm Savienības tiesību normām atbilstošā instance.

64 Tādējādi no šī jautājuma izriet, ka iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kurai jāpārbauda atsevišķu tiesnešu neatkarība un objektivitāte, ir pienākums nodrošināt, ka šīs tiesas iztiesāšanas sastāvā, kas veic šo pārbaudi, nav tiesnešu, kuri neatbilst šīm prasībām, un – ja atbilde ir apstiprinoša, – kādi pasākumi šai tiesai būtu jāveic šajā nolūkā.

65 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ar Savienības tiesību pārākuma principu tiek nostiprināta Savienības tiesību prioritāte pār dalībvalstu tiesībām. Tādējādi šis princips nosaka pienākumu visām dalībvalstu instancēm nodrošināt dažādo Savienības normu pilnīgu iedarbību, un dalībvalstu tiesības nevar ietekmēt iedarbību, kura šīm normām ir atzīta minēto valstu teritorijā (spriedums, 2023. gada 13. jūlijs, YP u.c. (Tiesneša imunitātes atcelšana un viņa atstādināšana no amata), C-615/20 un C-671/20, EU:C:2023:562, 61. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

66 Tādējādi minētais princips ikvienai valsts tiesai, kurai atbilstoši savai kompetencei jāpiemēro Savienības tiesību normas, tostarp nosaka pienākumu nodrošināt Savienības tiesību prasību pilnīgu iedarbību tajā izskatāmajā lietā, vajadzības gadījumā pēc savas ierosmes nepiemērojot nekādu valsts tiesisko regulējumu vai praksi, kas ir pretrunā Savienības tiesību normai ar tiešu iedarbību, neprasot un negaidot, kad šis valsts tiesiskais regulējums vai prakse tiks atcelta likumdošanas ceļā vai izmantojot kādu citu konstitūcijā paredzētu metodi. Šī pienākuma ievērošana it īpaši ir nepieciešama, lai nodrošinātu dalībvalstu vienlīdzību saistībā ar Līgumiem, un tā ir LES 4. panta 3. punktā noteiktā lojālas sadarbības principa izpausme (spriedums, 2023. gada 13. jūlijs, YP u.c. (Tiesneša imunitātes atcelšana un viņa atstādināšana no amata), C-615/20 un C-671/20, EU:C:2023:562, 62. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

67 Tiesa jau ir nospriedusi, ka LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai, to interpretējot atbilstoši Hartas 47. pantam, kas dalībvalstīm noteic skaidru un precīzu pienākumu sasniegt noteiktu rezultātu, neparedzot tam nosacījumus – tostarp attiecībā uz to tiesu neatkarību un objektivitāti, kurām ir jāinterpretē un jāpiemēro Savienības tiesības, un prasību, ka tām iepriekš ir jābūt noteiktām tiesību aktos, – ir šāda tieša iedarbība, un tas nozīmē, ka netiek piemērotas tādas valsts tiesību normas, judikatūra vai prakse, kas ir pretrunā šīm Savienības tiesību normām, kā tās ir interpretējusi Tiesa (spriedums, 2023. gada 13. jūlijs, YP u.c. (Tiesneša imunitātes atcelšana un viņa atstādināšana no amata), C-615/20 un C-671/20, EU:C:2023:562, 63. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

68 No pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka pat tad, ja nav valsts likumdošanas pasākumu, ar kuriem tiktu izbeigta Tiesas konstatētā pienākumu neizpilde, valsts tiesām ir jāveic visi pasākumi, lai sekmētu Savienības tiesību pilnīgu iedarbību atbilstoši spriedumā, ar kuru konstatēta pienākumu neizpilde, ietvertajām atziņām. Turklāt minētajām tiesām saskaņā ar LES 4. panta 3. punktā paredzēto lojālas sadarbības principu ir jānovērš Savienības tiesību pārkāpuma radītās prettiesiskās sekas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2022. gada 10. marts, *Grossmania*, C-177/20, EU:C:2022:175, 38. un 63. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra, un 2023. gada 13. jūlijs, YP u.c. (Tiesneša imunitātes atcelšana un viņa atstādināšana no amata), C-615/20 un C-671/20, EU:C:2023:562, 64. punkts).

69 Lai izpildītu šā sprieduma 65.–68. punktā atgādinātos pienākumus, valsts tiesai attiecīgie valsts tiesību akti ir jāinterpretē cik vien iespējams atbilstīgi no Savienības tiesībām izrietošajām prasībām. Tomēr, ja šāda interpretācija neļauj izvairīties no tiesību subjektu tiesību uz neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu pārkāpuma, šai tiesai, lai nodrošinātu Savienības tiesību pārākumu, ir pienākums nepiemērot attiecīgās valsts tiesību normas, it īpaši, ja to piemērošanas dēļ lietu izskatītu tiesneši, kuriem varētu nebūt vai šķietami nebūt nepieciešamas objektivitātes (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 6. oktobris, W.Ż. (Augstākās tiesas Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta – Iecelšana), C-487/19, EU:C:2021:798, 159. un 161. punkts, kā arī 2023. gada 13. jūlijs, YP u.c. (Tiesneša imunitātes atcelšana un viņa atstādināšana no amata), C-615/20 un C-671/20, EU:C:2023:562, 65. punkts).

70 Tomēr LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā dalībvalstīm nav noteikts vienots modelis, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā vai atjaunotu uzticēšanos tiesu sistēmai, ko sabiedrība ir zaudējusi tāpēc, ka, ieceļot amatā tiesnešus, ir pieļauti sistēmiski pārkāpumi (spriedums, 2026. gada 24. marts, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša noraidīšana), C-521/21, EU:C:2026:242, 64. punkts).

71 Tātad attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka procesuālā kārtība, kas ļauj nodrošināt, ka pieteikumu, ar kuru tiek lūgts pārbaudīt, vai ir ievērotas prasības par tiesas locekļa neatkarību un objektivitāti, izskata iztiesāšanas sastāvs, kas atbilst prasībām, kuras izriet no pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu.

72 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešo jautājumu jāatbild, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Hartas 47. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja tiesas iztiesāšanas sastāvs, kuram jāizskata pieteikums, lai pārbaudītu šīs tiesas locekļa neatkarības un objektivitātes prasību ievērošanu, pats izraisa tiesību uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu aizskārumu tādēļ, ka šajā sastāvā ir tiesnesis, kas neatbilst šīm prasībām, attiecīgajai tiesai ir jānodrošina, ka šāds tiesnesis nepiedalās minētā pieteikuma izskatīšanā, un attiecīgā gadījumā tai jāatturas piemērot valsts tiesību normas par šī iztiesāšanas sastāva izveidi, lai minēto pieteikumu varētu izskatīt šīm Savienības tiesību normām atbilstošā instance. It īpaši no iztiesāšanas sastāva,

kam jāveic šī pārbaude, ir izslēdzami tiesneši, kuri neatbilst nepieciešamās objektivitātes prasībām. Attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālā kārtība, kura ļauj nodrošināt, ka šādu pieteikumu izskata iztiesāšanas sastāvs, kas atbilst prasībām, kuras izriet no pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu.

Par tiesāšanās izdevumiem

73 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta gaismā,

jāinterpretē tādējādi, ka

tiesneša iecelšanas amatā apstākļi jau paši ar sevi var likt konstatēt tiesību uz neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu pārkāpumu šo tiesību normu izpratnē, ja šie apstākļi norāda uz tāda rakstura un smaguma neatbilstību, kas tiesību subjektiem rada pamatotas šaubas par šā tiesneša neatkarību un objektivitāti.

2) LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to kopsakarā ar Pamattiesību hartas 47. pantu,

jāinterpretē tādējādi, ka

tā nepieļauj, ka pārbaude, vai ir ievērotas neatkarības un objektivitātes prasības attiecībā uz tiesnesi, kurš ieņem amatu tiesā, un līdz ar to ir ievērotas tiesības uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu šo tiesību normu izpratnē, tiek uzticēta šīs tiesas iztiesāšanas sastāvam, kurā ir viens vai vairāki tiesneši, kuri, ņemot vērā viņu iecelšanas amatā apstākļus, ir tādā pašā situācijā kā tiesnesis, uz kuru attiecas šī pārbaude.

3) LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to Pamattiesību hartas 47. panta gaismā,

jāinterpretē tādējādi, ka

gadījumā, ja tiesas iztiesāšanas sastāvs, kuram jāizskata pieteikums, lai pārbaudītu šīs tiesas locekļa neatkarības un objektivitātes prasību ievērošanu, pats izraisa tiesību uz tiesību aktos iepriekš noteiktu tiesu aizskārumu tādēļ, ka šajā sastāvā ir tiesnesis, kas neatbilst šīm prasībām, attiecīgajai tiesai ir jānodrošina, ka šāds tiesnesis nepiedalās minētā pieteikuma izskatīšanā, un attiecīgā gadījumā tai jāatturas piemērot valsts tiesību normas par šī iztiesāšanas sastāva izveidi, lai minēto pieteikumu varētu izskatīt šīm Savienības tiesību normām atbilstošā instance. It īpaši no iztiesāšanas sastāva, kam jāveic šī pārbaude, ir izslēdzami tiesneši, kuri neatbilst nepieciešamās objektivitātes prasībām. Attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālā kārtība, kura ļauj nodrošināt, ka šādu pieteikumu izskata iztiesāšanas sastāvs, kas atbilst prasībām, kuras izriet no pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu.

[Paraksti]